

Debat

Fractie Bedrijven

Vraag

Wat zijn de huidige wettelijke regels zowel in NL als in EU op gebied van gebruik van Glyfosaat?

Antwoord

Beantwoording in drie delen

- Op de site Rijksoverheid is het wettelijk kader op eenvoudige wijze in woorden beschreven. De tekst op de site is volledig overgenomen.
- In het pachtblog Nysingh advocaten en notarissen van 21 maart 2022 wordt, op basis van een beschikking van de Centrale Grondkamer van 27 januari 2022, geconcludeerd dat onder voorwaarden een glyfosaatverbod in een-, twee- en driejarige geliberaliseerde pachtovereenkomsten is toegestaan. Een gedeelte van het blog is in deze notitie opgenomen.
- In het juridisch advies "Regulering glyfosaathoudende middelen" van Wageningen University & Research, 30 oktober 2020 is het wettelijk kader beschreven. Het daar beschreven kader is op 22 april 2022 getoetst op actualiteit. Hierin zijn geen wijzigingen gevonden. Het resultaat is in onderstaande tabel opgenomen.

Informatie van rijksoverheid.nl

Geraadpleegd op 22 april 2022

Mag ik gewasbeschermingsmiddelen met glyfosaat gebruiken?

Thuis mag u gewasbeschermingsmiddelen met glyfosaat gebruiken in de tuin. In de landbouw mogen boeren en telers gewasbeschermingsmiddelen met glyfosaat gebruiken. Andere professionals, zoals hoveniers en waterschappen, mogen dat niet gebruiken.

Toelating door college

Glyfosaat is de werkzame stof in onkruidbestrijdingsmiddelen. Op de website van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) staat welke gewasbeschermingsmiddelen zijn toegestaan. Het Ctgb staat een gewasbeschermingsmiddel met glyfosaat toe als het veilig is voor mens, dier en milieu.

Gebruik glyfosaat in landbouw

Akkerbouwers mogen gewasbeschermingsmiddelen met glyfosaat gebruiken op landbouwgronden. Bijvoorbeeld vóór het inzaaien van een gewas. Wel vindt de overheid dat zij ook moeten kijken naar alternatieven voor glyfosaat die niet chemisch zijn. Laag-risicomiddelen en basisstoffen bijvoorbeeld zijn gewasbeschermingsmiddelen met weinig risico's voor mens, dier en milieu.

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit wil deze producten nationaal en internationaal sneller op de markt krijgen. Akkerbouwers kunnen dan gemakkelijker kiezen voor een duurzaam middel.

Gebruik glyfosaat in huis

Thuis kunt u gewasbeschermingsmiddelen met glyfosaat gebruiken in de tuin. Gebruikt u het middel volgens de voorschriften, dan is het niet schadelijk.

Gebruik glyfosaat op openbare terreinen

Werkt u buiten de landbouw, bijvoorbeeld in het onderhoud van openbare terreinen en parken? Dan mag u bestrijdingsmiddelen met glyfosaat niet gebruiken. Hierop zijn enkele uitzonderingen, zoals het gebruik:

- op spoorwegen om deze onkruidvrij te houden;
- op vliegvelden om deze onkruidvrij te houden.

Uit pachtblog Nysingh

Volgens de Centrale Grondkamer geldt als uitgangspunt dat een verpachter een glyfosaatverbod mag opnemen. Dit met het oog op bescherming van de bodem en het bodemleven.

In dit geval moest pachter het gepachte 'schoon' opleveren, terwijl bestrijding van hardnekkig onkruid kostbaar is en ten koste van de opbrengst gaat, met tegelijkertijd een onverminderde verplichting om de pachtprijs te betalen. Deze opleververplichting leidt er volgens de Centrale Grondkamer toe dat het financiële risico van het ontstaan van hardnekkig onkruid volledig bij pachter ligt. De Centrale Grondkamer acht dit zodanig onevenredig dat dit buitensporig is.

Die buitensporigheid kan volgens de Centrale Grondkamer echter worden opgeheven door de bepaling in de pachtovereenkomst als volgt te wijzigen:

“Verpachter zal pachter bij het einde van de pachtovereenkomst niet aanspreken op het niet opleveren in de staat waarin het gepachte in gebruik is gegeven als dit niet opleveren in die staat het rechtstreeks gevolg is van het verbod op het gebruik van glyfosaat en pachter ook redelijkerwijs geen andere maatregelen heeft kunnen treffen om dit te voorkomen.”

Wettelijk kader

Europa	Opmerking
Verordening (EG) Nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad (van 21 oktober 2009) betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad	Van kracht sinds 2011.
Uitvoeringsverordening (EU) Nr. 540/2011 van de Commissie (van 25 mei 2011) tot uitvoering van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad wat de lijst van goedgekeurde werkzame stoffen betreft	Datum goedkeuring glyfosaat: 1 juli 2002. Geldigheidsduur: 31 december 2015. Specifieke bepalingen: Mag alleen worden toegelaten voor gebruik als herbicide. Voor de toepassing van de in artikel 29, lid 6, van Verordening (EG) nr. 1107/2009 bedoelde uniforme beginselen moet rekening worden gehouden met de conclusies van het evaluatieverslag over glyfosaat, en met name de aanhangsels I en II, dat op 29 juni 2001 door het Permanent Plantenziektkundig Comité is goedgekeurd. Bij deze algemene beoordeling moeten de lidstaten: bijzondere aandacht besteden aan de bescherming van het grondwater, met name bij niet voor gewassen bestemde toepassingen.
Uitvoeringsverordening (EU) 2017/2324 van de Commissie (van 12 december 2017) tot verlenging van de goedkeuring van de werkzame stof glyfosaat overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen, en tot wijziging van de bijlage bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 van de Commissie	Datum goedkeuring glyfosaat: 16 december 2017. Geldigheidsduur: 15 december 2022. Glyfosaat werd voor het eerst op Europees niveau toegelaten door Richtlijn 2001/99/EG3 (eerste toelating); later is deze goedkeuring verlengd door Richtlijn 2010/77/EU4 (verlenging), Uitvoeringsverordening (EU) 2015/18855 (verlenging); Uitvoeringsverordening (EU) 2016/10566 (verlenging); Uitvoeringsverordening (EU) 2016/13137 (verlenging en nieuwe toelatingseisen voor glyfosaat).
Verordening (EU) Nr. 546/2011 van de Commissie (van 10 juni 2011) tot uitvoering van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad wat uniforme beginselen	

voor de evaluatie en de toelating van gewasbeschermingsmiddelen betreft	
Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad (van 21 oktober 2009) tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden	
Nederland	
Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb)	Van kracht sinds 17 oktober 2007. De wet beoogt een modern wettelijk kader te bieden, waarbinnen ondernemers en bedrijven zoveel mogelijk de ruimte krijgen om hun activiteiten naar eigen inzicht vorm te geven. De wet regelt niet meer dan gegeven de internationale en nationale kaders ter bescherming van de hiervoor geschetste belangen noodzakelijk is en stelt hierbij keuzevrijheid, het beperken van de lasten voor het bedrijfsleven en het wegnemen van belemmeringen voor nieuwe toetreders tot de markt voorop.
Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden	
Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden	